

שיקרא אצלם בית-כנסת או אפילו מוסד אחר בשם בוקרשט, מוינשט, שטיפינשט, וכל מיני „ושט“...

וגם חלוצינו המזרחיים אינם שותקים ולכבוד ר"ח אלול, שאפילו הרגים במים רועים לפני יום הדין, ערכו נשף רקודים אצל בריסטול; ולעומת זה ביום ב' הבעל"ט, בין מנחה למעריב, יעשה הגדוד של מניני השפה בקור רשמי לנברת דחל אמנו ויהיה גם „ספיטש“ לכבודה מאת ר' עזמות שליט"א.

ברנע זה, לפני כלותי את שעורי נכנס אלי, נחשרנא מי? — הרופא הצעיר שבא מפריו ונתרפסם בעולם-הרפואה ע"י הנסיונב שגלה כנגד מחלת-הלב, כפי שקראתם מסתמא בעתון.

והנה אעפ"י שהרופא הזה הוא בן-אכר, והורתו ולירתו לא היו בקדושת מוסקבה או אמריקה, אלא ב„פינסק ומינסק“ שלנו, אעפ"כ חושב אני כי עתיד גדול נשקף לו לד"ר שדרוביצקי זה בארצנו, מחמת שאם ימשך חלילה המצב הזה בבית-הלאומי יתקיים בנו הפסוק: תוחלת ממושכה מלחלה ונהיה זקוקים כלנו לעזרתו ולנסיונב שלו... וכדי לסיים בכי-טוב עלי-לבשר לכם גם ע"א התגלית שלי: המספר החדש מהתיליפון של קרן-היסוד 515 יוצא באנגלית: „פייף און פייף“...

לכלל ישראל ואי"ה בקרוב בימינו נזכה לחור-ברת הרשה בשם „ברית קדש“ ע"ח קרן-היסוד או קרן-הקיימת, כי במה זה גרוע, למשל, מ„אוצר ירושלם“?

ולסוף מודיעים לי תלמידי כי המצב שלנו הולך ומשתפר באמת. הנה, למשל, הסיי-היהודי הכורך ברחוב יפו את-השלט הרוסי ותקע על חנותו-שלט עברי — כנראה בזכות שותפו מתקן השעונים...

וה„חכם באשי“ מבתי-ורשו, שהשליכו אותו הממונים בראש כל חוצות, כפי שכבר ספרתי לכם בשעורי הקודם, קבל סו"ס כ"ז פונטים טבין ותקילין וכבר נכנס ב"ה לדירתו הוא ואשתו וזרעו וכל הכרים והכסותות שלו שנתלגלו בחוץ, כידוע.

וגם תלמידי המתפללים בבית-הכנסת „בוקרשט“ כותבים לי ומתנצלים לפני שאין להם חלק ונחלה בכל החברה הרומינית שבעירנו ולא ידעו מכל האגודה הזו לא בשכבה ולא בקומה. מאמין אני להם באמונה שלמה, אלא שבכ"ז רוצה אני לשאל מהם שאלה קטנה:

מה ענין בית-כנסת של יהודים לאומיים או סתם יהודים במאה-שערים אשר בתוככי ירושלם עיה"ק אצל — בן קרשט? הן ראינו בכ"ז כמה מושבות יהודיות בארצנו שנוסדו בגליל וביהודה ע"י יהודי רומיניה ושגם הם יוצאי בוקרשט, יאסי, גאלאץ, ושאר המקומות הקדושים האלה, ולא מצינו

תמת אם המכתב יצא ב-29 יולי בשנה זו או בשנה העברה?...

אצל הדאר שלנו הכל אפשר! * *

ובכ"ז, אופטימיסטי וטוב-הנני בחיים ורואה-נגוהות אני מטבעי. לא אראה און בקיש ועמל במלון-יוז. ואם אראה לפעמים אני: גם זו לטובה, כי הלא אפשר שיהיה עוד גרוע ומר ומגונה מזה, והרי המשא-ומתן החשאי של שכנינו עם ההר יוכל להוכיח למדי!...

ומה היינו עושים, למשל, אלמלי נסע קיש — ואחרי הקונגרס הלא הוא „מאפיש“ — ולא היה משאיר לנו כאן את שני המד-כירים, חכמי-המדינה שלנו ומנהלי הפוליטיקה הנבונה במלון-יוז, מי היה עומד על המשמר כנגד שכנינו „הבטלנים“ המכינים לנו, כנראה, „חוק“ כדבעי? — הן כל הפוליטיקה שלנו נתקיימה ב"ה בנס ומיום שבא מנהי-גנו לארצנו הרי היא מתקיימת בנ"ס...

ומה היינו עושים, למשל, בלי האגודה „ברית שלום“ ושני חבריה העקריים ר' בנימין ואבי-שאל, שהם משתדלים לקרב את השכ-נים הודות לידיעתם הרחבה בשפה הערבית, שהם זוכרים עדיין כנראה מגליציה ומארץ המאדיארים, וביחוד הודות לבקיאותם הרבה במנהגי בני-יודוננו, מדותיהם, תכונותיהם והליכותיהם, שלמדו מפי שני ה„שבת-נויים“ שהמציאו להם מכשירי הישוב.

ומסתמא יעלה הענין הזה בכסף לא מעט

היהודי לא התעצל ועלה מיד לשיבה של מעלה אל כ' המנהל, ולא עברו רגעים מועטים וחזר בלויית פקיד יהודי דוקא. זה האחרון נסה לפייס את חברו הנוצרי ולשדלו בדברים רכים לטובת שפתנו ולטובת הכלל, ואולם דבריו הועילו ממש כחמוצה בקיר, ומה היה הסוף, סבורים אתם? —

הפקיד לא מכר בולים ליהודי, שפנה עפ"י עצת הפקיד היהודי לפקיד אחר... אנב, הלכתי למנות את מספר היהודים הנמצאים באולם וראיתי ב"ה שאחב"י היו יותר מתשעים למאה, ספרתי אף שכנינו בשתי עדי ונשארו לי שלש אצבעות יתרות למנין...

ועכשיו נתברר לי, רבותי, מפני מה הכהיו מנהיגנו ויצמן, קיש והתנא דמסייע לחון על במת הקונגרס בלונדון כי המצב המדיני שלנו בביתנו הלאומי הולך ומש-תפר בזמן האחרון והאמרה של פקיד-הדאר: „רק לא עברית!“ ויחסם של משרתי-הקהל האלה לשפתנו הרשמי תהיה יוכיחו למדי!

אנב, כשאך הזרתי למשרדי צלצל לי התיליפון. מה יש? — אחד מתלמידי, סוחר יהודי ברחוב יפו ר' י. ה—לר, מתאונן מרה באזני כי נשלח לו מכתב מיפו ביום 29 יולי ש"ז, כפי החותמת של הדאר ביפו ונמסר לו כאן ביום 11 אוגוסט כפי החותמת של הדאר בירושלם!

בקשתי מתלמידי זה לעיין היטב בחו-

בינתים נדחקתי לתוך הקהל, כדרכי וראיתי מיד כי בתוך עמי אנכי עומד, כלומר, שהוא עומד עלי ועל רגלי... על ידי עמד יתג-די ספרדי והתחנן לפני הפקידה, שתמכר לו כול וכשעת דבורו הניש לה את מכתבו כדי שתקרא את המען ותדע איזה כול עליו לסנות ממנה. ואולם הפקידה ראתה על המע-טפה — אוי לעינים שכך רואות! — כתבת עברית וכאלו נשכה נחש זרקה לו את המכתב ואמרה בבוז:

— „מא באעראפש עובראני!“ (איני יודעת עברית!) ורק לאחר שעמד עוד רבע שעה ובקש ממנה החלים, נעתרה לבקשתו ומכרה לו כול בחצי גרוש. ואם מעט לכם זה, אספר לכם עוד עובדה שניה, מעשה שהיה, מחמת שר' עזמות אינו אוהב כרותות, כידוע.

נגש אחד מפקידי המשרד של התירות בעירנו ובקש מאת הפקיד מוכר-הבולים בעברית למכר לו כול למכתבו. הרים הפקיד שתי עינים זועמות, כשהי חצים ממש, ואמר לו בערבית, כמובן: — „לא תחכיש עובראני!“ (אל תדבר אלי עברית!), נסה היהודי להגן על שפתו אך ללא הועיל. ישנם, כנראה, פקידים בדאר שלנו שהם תקי-פים וידידים מושבעים לשפתנו העברית, וע"כ חזר הפקיד ואמר לו בערבית, כמובן:

— רשאי הנך לדבר אלי צרפתית, אנני לית, ערבית או אפילו תורכית, רק לא עובראני!

המשל של פוזנסקי באר היטב ודבר דבור על אפניו, כדרכי בקדש, ואולם, מעשה שטן, קרה לתזכירי ממש כמו לתזכיר ההנהלה הציונית ואחרתי את המועד, ה ה ר יסע לחופשתו בקרוב...

אדהכי וחכי נכנסתי לבית-הדאר שלנו ביום רביעי זה כדי לראות את התקונים החדשים ולעשות „אינספקציה“ על מהלך העבודה במוסד חשוב זה.

והנה, מה אמר לכם, רבותי? — כשאך דרכו רגלי על המפתן וראיתי את הקהל הגדול הזה אמרתי בלבי: ר' עזמות, הכן מהר את פנקסך. ואת הפונטיין-פן-שלך כי יש ב"ה חומר.

ולא טעיתי ב"ה. האולם היה מלא מפה אלה והומה מרב אדם המתפרצים אל שבכות הנחשת ממש כאריות בסוגר אשר בקרקום התל-אביבי, מי לחבילות (מחמת שאין יהודי בלא „חבילה“!) ומי למכרקים (הן לאחב"י אין זמן לעולם ועושים בחפזון!) ורבים ככלם אל מוכרי הבולים, כדי שיהיה להם, כנראה, מה ללקס...

ידו הפקידים והפקידות מלאות ב"ה עבודה ביום זה מפני הראר לחו"ל, והרי כ"ז שלא השגנו את המלוח הגדול לא"י ואין אפילו רמז לשלש מאות מליון דולר ולשאר המליונים של רופין ואוסישפון, הרי ביתנו הלאומי זקוק הוא עדיין לחו"ל וניד של נשר מעביר אותנו מבית-הדאר לארץ-הדולרים...

לטובת פולניה ואנשיה, ואולם הגרנא לי פאני פוזנסקי, מה עשית בשביל א ח י ד היהודים?

— הויהו! — ענה פוזנסקי כנאון — רבות עשיתי ופעלתי לטובת אחי בני עמי. הנה פתחתי להם בתי-חולים גדולים על חשבונאי!...

— מוטב, ענה לו האורה באירוניה, — שתעסיק את אחיך בכתי-החרשת ובתי-חולים תבנה לגויים...

כלפי מאי ספרתי לכם את כל המעשה הזה? — כלפי זה שהכריו קייש על נצחוננו המדיני בבית-הלאומי, שהממשלה ירום הורה נתנה מאה מטות לחולי אחב"י בעמק...

ולו הייתי אני הקטן ר' עזמות במקום האורה הגדול ר' קיש, הייתי אומר לממשלתנו הרוממה והנדיבה כהאי לישנא:

— לבית-הלאומי אתם נותנים בתי-חולים ולבית-הלאומי של שכנינו אתם נותנים את „ביסאן“? מוטב שתתני לנו במקום מאה מטות לחולינו מאה אלף דונם פרקע בני-פטי ליק לחלוצינו הכריאים. בתי-חולים יש לנו ב"ה די והותר משלנו גם בשבילנו וגם בשביל אחרים...

ומחמת שידעתי היטב, שהוא לא יעז להגיד לבעל-יטובה שלנו דברים כאלה — הן לאו כל אדם זוכה להיות עזמות! — רציתי לקיים את הפסוק: „במקום שאין קיש השתדל להנות איש“ והכינותי תזכיר שלם שלי עם כל